

kirjaamo.ym@ymparisto.fi
YMPÄRISTÖMINISTERIÖLLE

Maataloustuottajain Pohjois-Suomen liitto MTK-Pohjois-Suomi ry. (jäljempänä MTK-Pohjois-Suomi) kiittää mahdollisuudesta kommentoida valtioneuvoston asetusluonnosta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (jäljempänä nitraattiasetus) ja toteaa seuraavaa:

MTK-Pohjois-Suomi kannattaa nitraattiasetuksen uudistuksen tavoitetta, jonka mukaan voimassa olevan nitraattiasetuksen tulkintoja tulisi selkeyttää. Edelleen MTK-Pohjois-Suomi kannattaa nitraattiasetuksen täydentämistä siten, että säännöksissä olisi huomioitu poikkeukselliset sääolosuhteet ja muut mahdolliset erityistilanteet.

Sen sijaan MTK-Pohjois-Suomi ei hyväksy fosforin mukaan ottamista nitraattiasetukseen. Uudistettavan nitraattiasetuksen tulee perustua suoraan EU:n nitraattidirektiiviin, eikä sen toimialaa pidä lähteä kansallisesti laajentamaan. Myös ilmaan kohdistuvien päästöjen rajoittaminen ei tässä yhteydessä ole tarpeen vaikka ne kohdistuisivatkin ammoniakkiin (tyypeen).

Nitraattiasetuksen muistiossa esitetyn eläinsuojien ja rakennelmien sijoittamista koskevien säädösten tarkastelun osalta **MTK-Pohjois-Suomi muistuttaa, että nykyinen ympäristönsuojelulaki ja vesilaki sisältävät kattavat säännökset pintavesien, pohjavesien, maaperän ja ilman suojelemiseksi eikä niitä tämän vuoksi ole syytä liittää nitraattiasetuksen uudistukseen.**

Lannan ja orgaanisen lannoitevalmisteen levittämisen osalta nitraattiasetuksen 10 §:ssä todetaan, ettei lantaa saa levittää lumipeitteeseen, routaantuneeseen maahan tai veden kyllästämään maahan. Tämän säännöksen tulee riittää täyttämään nitraattidirektiivin tarkoituksen, jolloin asetusuudistuksessa esitetyt päivämäärät eivät ole tarpeellisia eivätkä ne myöskään huomioi paikallisia olosuhteita tai vuotuisia säätilan vaihteluita. **MTK-Pohjois-Suomi vaatii, että nitraattiasetuksesta on näin ollen poistettava lannan levityksen kiinteät päivämäärät kokonaan.**

Nitraattiasetuksen muistioluonnoksessa esitetty lietelannan multaussyvyys (10 cm) ja käytettävän levitystekniikan määrittäminen johtavat sekä lannanlevityskaluston uusimiseen, josta aiheutuvaa lisäkustannusta ei ole millään tavoin huomioitu muistiossa, että tarvittavan vetotehon huomattavaan kasvuun. Lisäksi on todettava, ettei muistiossa esitetty multaussyvyys ole edes käytännössä mahdollista kaikkialla Suomessa, kuten kivistä pelloilla. Edelleen multaussyvyyden valvonta on käytännössä mahdotonta toteuttaa. **MTK-Pohjois-Suomi vaatii, ettei nitraattiasetuksessa määritellä lannan sijoitusyvyvyyttä. Edelleen MTK-Pohjois-Suomi esittää, ettei nitraattiasetuksessa määriteltäisi teknisiä ja määrällisiä rajoitteita, kuten käytettäviä viljelymenetelmiä.** Viljelytekniikka kehittyy kokoajan ja viljelijöiden on voitava halutessaan käyttää usintakin tekniikkaa.

MTK-Pohjois-Suomi ei hyväksy, että nitraattiasetuksessa aiemmin suosituksina olleita osioita muutetaan sitoviksi rajoituksiksi ja määräyksiksi. Nitraattiasetuksessa esitetyn lantavarastojen kattamisesta ei MTK-Pohjois-Suomen mielestä ole otettu käytännön rajoitteita ja näkökulmia, kuten ilmastoa, ollenkaan huomioon. Lantaloiden ammoniakkipäästöjen ja hajuhaittojen vähentämiseksi esitetyt kattamismääräyksiä voidaan pitää Pohjois-Suomen osalta liioiteltuna, jossa jää ja lumi kattavat säiliön 6-9 kuukautta. Edelleen naudan lietelannan normaali kuorettuminen jo itsessään vähentää päästöjä ja hajuhaittoja. Lisäksi lannansekoittamisen yhteydessä syntyy aina kaasuja, jotka pääsevät ilmaan myös katetusta säiliöstä.

MTK-Pohjois-Suomi vastustaakin arkijärjen vastaisten toimenpiteiden käyttöönottoa. Lannan jäätyessä talvella, on auringon lämpöenergian sulattavalla vaikutuksella suuri merkitys siihen, koska lantaa päästään levittämään pelloille. Katettujen lantavarastojen ongelmaksi onkin käytännön esimerkkitalanteissa kulminoitunut auringon lämpöenergian puute, jonka seurauksena lanta pysyy pidempään jäässä. Lisäksi mitä pohjoisemmaksi mennään, sitä suurempi merkitys myös lannan lumipeitteen eristävyydellä on. Niinpä lantaa ei päästä levittämään silloin, kun kasvit sitä tarvitsisivat. **MTK-Pohjois-Suomi vaatii, että nitraattiasetuksesta poistetaan määräys lantaloiden kattamisen osalta.**

Nitraattiasetuksen määräyksistä ja rajoitteista viljelijöille aiheutuvia kustannuksia ei ole juurikaan, jos ollenkaan, esitetty. Esimerkiksi muistiossa esitetty lantaloiden tilavuusvaatimuksesta aiheutuva taloudellinen lisäkustannus ei kuvaa todellista tilannetta. Käytännössä vaatimusten tiukentuessa lisätilat joudutaan tekemään aina uusinvestointeina. **MTK-Pohjois-Suomi vaatii, että nitraattiasetuksessa esitetyt taloudelliset vaikutukset tullaan tarkastelemaan kattavammin ja todenmukaisesti.**

Nitraattiasetuksessa lantaa vastaanottavalle tilalle esitetty lantalavaatimus johtaa siihen, ettei lannanlevitysala lisääny, vaan se vähentyy. Tällöin kasvaa myös kuormitusriski. Säädöksestä saatavaksi ajateltu ympäristöhyöty jää tällöin kokonaisuudessaan taas hyvin marginaaliseksi tai jopa negatiiviseksi. **MTK-Pohjois-Suomi esittääkin lantalavaatimuksen poistamista lantaa vastaanottavien tilojen kohdalla. Lisäksi MTK-Pohjois-Suomi esittää, että kuivalantaa tulee olla mahdollista varastoida pattereissa läpi vuoden niin eläintautien kuin muiden poikkeustilanteiden vuoksi.**

Laadultaan ja määrältään hyvän sadon tuottamista ei tule nitraattiasetuksen typpilannoitemäärin estää. Kasvien lannoitustarve perustuu saavutettuun satotasoon ja vaihtelee huomattavasti mm. kylvö- ja kasvuolosuhteista. **MTK-Pohjois-Suomi esittää, että asetuksessa esitetyt typpilannoitustasot poistetaan nitraattiasetuksesta.** Ympäristökorvausohjelman uudistus on jo tältä osin laajempi ja riittävän tiukka.

Ympäristöministeriön nitraattiasetuksen uudistustyön hengen mukaisesti **MTK-Pohjois-Suomi vaatii, että nitraattiasetukseen kirjataan myös ”force majeure”-pykälä, joka mahdollistaisi lannanlevityksen huomattavissa poikkeusoloissa.**

Nykymuodossa toteutuessaan nitraattiasetus vaikeuttaa merkittävästi kotimaista tuotantoa ja antaa tuontielintarvikkeille merkittävän kilpailuedun. Lisäksi ympäristöongelmat ovat maailmanlaajuisia ongelmia, jolloin kotimaisen tuotannon kurjistaminen mahdottomilla ympäristösäännöksillä lisää ympäristökuormaa tuonnin kasvaessa.

Oulussa 3.9.2013,

MTK-POHJOIS-SUOMEN JOHTOKUNTA

Lisätietoja:

Harri Peltola, puheenjohtaja
0400 214 390

Matti Perälä, toiminnanjohtaja
0400 316 115